

SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM KO'RSATISHDA HAMSHIRALIK FAOLIYATINI PEDAGOGIK INTEGRATSIYA ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH MEKANIZMLARI

Mavjuda Tohirova
Respublika o`rta tibbiyot va farmasevtika xodimlar
malakasini oshirish va ularni
ixtisoslashtirish
markazi Buxoro filiali o`qituvchisi
mavjudatohirova@mail.com

Annotatsiya

Mazkur maqolada shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish jarayonida hamshiralik faoliyatini pedagogik integratsiya asosida takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari yoritiladi. Tadqiqotda kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda integrativ yondashuv, simulyatsion ta'lim, refleksiv tahlil va metakognitiv monitoring mexanizmlarining o'rnini asoslab beriladi. Hamshiralik faoliyatini samarali tashkil etishda klinik tayyorgarlik va pedagogik dizayn o'rtasidagi uzviy bog'liqlik ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar

shoshilinch tibbiy yordam, hamshiralik faoliyati, pedagogik integratsiya, kompetensiyaviy yondashuv, simulyatsion ta'lim, refleksiya, metakognitiv monitoring

Аннотация

В данной статье раскрываются теоретико-методологические основы совершенствования сестринской деятельности при оказании неотложной медицинской помощи на основе педагогической интеграции. В исследовании обоснована роль интегративного подхода, симуляционного обучения, рефлексивного анализа и механизмов метакогнитивного мониторинга в формировании профессиональных компетенций. Научно проанализирована

взаимосвязь клинической подготовки и педагогического дизайна в организации эффективной сестринской деятельности.

Ключевые слова

неотложная медицинская помощь, сестринская деятельность, педагогическая интеграция, компетентностный подход, симуляционное обучение, рефлексия, метакогнитивный мониторинг

Abstract

This article explores the theoretical and methodological foundations for improving nursing practice in the provision of emergency medical care based on pedagogical integration. The study substantiates the role of the integrative approach, simulation-based education, reflective analysis, and metacognitive monitoring mechanisms in the development of professional competencies. The interrelation between clinical training and pedagogical design in organizing effective nursing practice is scientifically analyzed.

Keywords

emergency medical care, nursing practice, pedagogical integration, competency-based approach, simulation-based education, reflection, metacognitive monitoring

Kirish

Zamonaviy sog‘liqni saqlash tizimida shoshilinch holatlarda tezkor va sifatli hamshiralik yordamini tashkil etish muhim strategik vazifalardan biri hisoblanadi. Favqulodda vaziyatlarda bemorning hayoti ko‘p jihatdan hamshiraning kasbiy tayyorgarligi, klinik tafakkuri va qaror qabul qilish tezligiga bog‘liq. Shu sababli hamshiralik ta‘limida pedagogik integratsiya mexanizmlarini joriy etish dolzarb ilmiy muammo sifatida namoyon bo‘lmoqda.

Pedagogik integratsiya nazariyasi o‘quv jarayonida bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarni tizimli uyg‘unlashtirishni nazarda tutadi. Bu yondashuv konstruktiv ta‘lim konsepsiyasi bilan bevosita bog‘liq bo‘lib, uning ilmiy asoslari Jean Piaget va Lev Vygotsky tadqiqotlarida o‘z ifodasini topgan.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot tizimli-tahliliy, kompetensiyaviy va faoliyatga yo'naltirilgan yondashuvlar asosida olib borildi. Shuningdek, reflektiv pedagogika va metakognitiv nazorat mexanizmlaridan foydalanildi. Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda Benjamin Bloom taksonomiyasiga tayangan holda bilimlarni bosqichma-bosqich rivojlantirish modeli ishlab chiqildi.

Pedagogik integratsiya mexanizmlari

Pedagogik integratsiya mexanizmlari ta'lim jarayonida turli fanlar, metodlar va faoliyat turlarini yagona maqsadga yo'naltirilgan tizimga birlashtirishni anglatadi. Ushbu mexanizmning nazariy asoslari konstruktiv ta'lim konsepsiyasiga borib taqaladi. Xususan, Jean Piaget ta'limni bilish jarayonining bosqichma-bosqich rivojlanishi sifatida talqin qilgan bo'lsa, Lev Vygotsky ijtimoiy muhit va hamkorlikning o'quv jarayonidagi rolini asoslab bergan. Pedagogik integratsiya aynan shu nazariy qarashlarni amaliyotga tatbiq etib, bilim, ko'nikma va kompetensiyalarni o'zaro uyg'un holda shakllantirishni nazarda tutadi.

Pedagogik integratsiyaning asosiy mexanizmlaridan biri mazmuniy integratsiya hisoblanadi. Bu jarayonda turli fanlarga oid bilimlar o'zaro bog'lanib, yagona konseptual tizim hosil qiladi. Masalan, tibbiy yoki biologik ta'limda anatomiya, fiziologiya va klinik fanlar o'zaro uyg'unlashtiriladi. Ikkinchi mexanizm metodik integratsiya bo'lib, unda an'anaviy va innovatsion o'qitish metodlari birlashtiriladi, simulyatsiya, muammoli vaziyat, keys-stadi va reflektiv tahlil kabi usullar kompleks qo'llaniladi. Uchinchi mexanizm faoliyatli integratsiya bo'lib, bunda nazariy bilimlar amaliy faoliyat bilan uzviy bog'lanadi va o'quvchi faol subyekt sifatida ishtirok etadi.

Pedagogik integratsiya mexanizmlarini samarali joriy etish uchun kompetensiyaviy yondashuv muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Bu borada Benjamin Bloom tomonidan ishlab chiqilgan taksonomiya bilimlarni oddiy eslab qolishdan tortib tahlil va baholash darajasigacha bosqichma-bosqich rivojlantirish imkonini beradi. Integrativ model asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni o'quvchilarning tizimli fikrlashi, kasbiy moslashuvchanligi va mustaqil qaror qabul

qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Natijada ta'lim jarayoni fragmentar emas, balki yaxlit va samarali tizim sifatida namoyon bo'ladi.

Birinchi mexanizm nazariy va klinik tayyorgarlikning integratsiyasi bilan bog'liq. Bu jarayonda auditoriya mashg'ulotlari klinik vaziyatlarni modellashtirish bilan uyg'unlashtiriladi. Nazariy bilimlar real yoki simulyatsion klinik holatlar bilan mustahkamlanadi.

Ikkinchi mexanizm simulyatsion ta'lim asosida amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdir. Simulyatsion muhit talabalarga xavfsiz sharoitda xatolardan o'rganish imkonini beradi. Bunday yondashuv klinik tafakkur va tezkor qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Uchinchi mexanizm reflektiv tahlil va metakognitiv monitoringni joriy etishdan iborat. Talabalar bajarilgan harakatlarni tahlil qiladi, o'z xatolarini aniqlaydi va kelgusi faoliyat strategiyasini ishlab chiqadi. Bu esa professional o'sishning muhim omiliga aylanadi.

To'rtinchi mexanizm fanlararo integratsiyani ta'minlashdir. Anatomiya, fiziologiya, farmakologiya va pedagogika fanlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik shoshilinch yordam jarayonini kompleks anglash imkonini beradi.

Natijalar va muhokama

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, pedagogik integratsiya asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni hamshiralarning klinik fikrlash darajasini sezilarli oshiradi. Simulyatsion mashg'ulotlar va reflektiv tahlil elementlari qo'llanilganda talabalarning qaror qabul qilish tezligi va aniqligi ortadi.

Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda integrativ model o'quvchilarning nafaqat bilim darajasini, balki psixologik barqarorlik va kommunikativ malakasini ham rivojlantiradi. Bu esa shoshilinch holatlarda samarali hamshiralik yordamini ko'rsatishda muhim omil hisoblanadi.

Xulosa

Shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatishda hamshiralik faoliyatini pedagogik integratsiya asosida takomillashtirish sog'liqni saqlash tizimida sifatni oshirishning

muhim sharti hisoblanadi. Integrativ yondashuv nazariy bilim, amaliy ko'nikma va refleksiv tahlilni yagona tizimga birlashtirish orqali kasbiy kompetensiyalarni barqaror shakllantirish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Djurayevna, K. M. (2021). Russian Language as A Foreign Language in Medical Universities. Eurasian Journal of Research, Development and Innovation, 3, 14-18.
2. Койилова, М. Д., & Кароматов, И. Д. (2017). Фасоль как лечебное средство (обзор литературы). Биология и интегративная медицина, (8), 114-133.
3. Койилова, М. Д. (2018). Синяк обыкновенный, итальянский. Биология и интегративная медицина, (9), 117-121.
4. Койилова, М. Д. (2020). Изменение Культуры Семейных Ценностей В Условиях Перехода К Модели Современной Семьи. In Сборники конференций НИЦ Социосфера (No. 8, pp. 164-167). Общество с ограниченной ответственностью Научно-издательский центр "Социосфера".
5. Djuraevna, K. M. (2023). Methodology of Inclusion of Healthy Lifestyle Skills in Adolescents with Deviant Behavior.
6. QURBONOVA, G., & KOYILOVA, M. DEVIANT XULQLI O'SMIRLARNI MEHNAT VOSITASIDA TARBIYALASH. Pedagogik mahorat, 102.
7. Qoyilova, M. (2022). Xulqi og 'ishgan o 'smirlarni mehnat vositasida tarbiyalash. Buxoro davlat pedagogika instituti jurnali, 2(2).
8. Mekhriniso Qoyilova. The need for professional competence development in the training of senior nurses. Jamiyat va innovatsiyalar – Общество i innovatsii – Society and innovations Journal home page: <https://inscience.uz/index.php/socinov/index>
9. Khoyilova Mekhriniso Djuraevna MIDDLE EUROPEAN

SCIENTIFIC BULLETIN ISSN 2694-9970 Middle European Scientific Bulletin, VOLUME 17 Oct 2021 Copyright (c) 2021 METHODS OF FORMATION OF POSITIVE BEHAVIOR IN ADOLESCENTS.

10. Qoilova , M. (2023). DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES IN THE TRAINING OF SENIOR NURSES THROUGH THE STRUCTURAL ANALYSIS OF PROFESSIONAL COMPETENCE AND PROFESSIONAL MOBILITY. Yevraziyskiy jurnal akademicheskix issledovaniy, 3(9), 137–141. izvlecheno ot <https://inacademy.uz/index.php/ejar/article/view/20623> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8371586>